РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

17 декември 2009 година *

По дело C-197/09 RX-II

с предмет преразглеждане на Решение на Първоинстанционния съд на Европейските общности (състав по жалбите) от 6 май 2009 г. M/EMEA (T-12/08 P), постановено в производството по дело

M

срещу

Европейска агенция по лекарствата (EMEA),

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: г-н K. Lenaerts, председател на състав, г-н E. Juhász, г-н G. Arestis, г-н T. von Danwitz (докладчик) и г-н D. Šváby, съдии,

* Език на производството: френски.

генерален адвокат: г-н J. Mazák,
секретар: г-н R. Grass,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

— за г-н M, от адв. S. Orlandi, адв. J.-N. Louis и адв. E. Marchal, avocats,

— за Европейска агенция по лекарствата (EMEA), от г-н V. Salvatore и г-жа N. Rampal Olmedo, в качеството на представители,

— за италианското правителство, от г-жа G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от г-н G. Aiello, avvocato dello Stato,

— за полското правителство, от г-н M. Dowgielewicz, в качеството на представител,

— за Европейския парламент, от г-н E. Perillo, г-жа M. Gómez-Leal и г-н L. Visaggio, в качеството на представители,

— за Съвета на Европейския съюз, от г-жа C. Fekete и г-н M. Bauer, в качеството на представители,

— за Европейската комисия, от г-н J. Currall и г-н D. Martin, в качеството на представители,

предвид член 225, параграф 2, втора алинея ЕО,

предвид член 62а и член 62б от Статута на Съда на Европейския съюз,

след изслушване на генералния адвокат,

постанови настоящото

Решение

1 Настоящото производство има за предмет преразглеждането на Решение на Първоинстанционния съд на Европейските общности (състав по жалбите) от 6 май 2009 г. по дело M/EMEA (T-12/08 P, наричано по-нататък „Решението от 6 май 2009 г.“), с което този съд, от една страна, отменя определението на Съда на публичната служба на Европейския съюз (първи състав) от 19 октомври 2007 г. по дело M/EMEA (F-23/07, все още непубликувано в Сборник СПС), както и решението на Европейската агенция по лекарствата от 25 октомври 2006 г., в частта, с която е отхвърлено искането на г-н M. от 8 август 2006 г. за сезиране на комисията по инвалидност с неговия случай (наричано по-нататък „решението от 25 октомври 2006 г.“), и от друга страна, осъжда EMEA да заплати на жалбоподателя обезщетение в размер на 3 000 eur.

2 Преразглеждането се отнася до въпроса дали Решението от 6 май 2009 г. засяга единството или целостта на правото на Общността, доколкото в това решение Първоинстанционният съд, като разгледала жалбата юрисдикция, възприема тълкуване на понятието „когато фазата на производството позволява“ по делото да бъде постановено решение по смисъла на член 61 от Статута на Съда и на член 13, параграф 1 от приложението към този статут, което му позволява да се самосезира с разглеждането на делото и да се произнесе по същество, независимо че жалбата, с която е сезиран, се отнася до начина, по който пред първата инстанция е било разгледано възражение за недопустимост, и че по аспекта на спора, с чието разглеждане се е самосезирал, не е било проведено каквото и да е обсъждане при условията на състезателното начало нито пред него, нито пред Съда на публичната служба като първоинстанционна юрисдикция.

Правна уредба

3 Член 61, първа алинея от Статута на Съда гласи:

„Ако жалбата е основателна, Съдът отменя решението на Първоинстанционния съд. Той може сам да постанови окончателно решение по делото, когато фазата на производството позволява това, или да върне делото на Първоинстанционния съд за постановяване на решение.“

4 Член 13, параграф 1 от приложението към този статут предвижда:

„Ако жалбата е основателна, Първоинстанционният съд отменя решението на Съда на публичната служба и решава сам спора. Когато фазата на производството не позволява това, той връща делото на Съда на публичната служба за постановяване на решение.“

Обстоятелства, предхождащи спора

5 От Решението от 6 май 2009 г. се установява, че г-н M., срочно нает служител, постъпил на работа в EMEA през октомври 1996 г., е пострадал при трудова злополука през март 2005 г. и оттогава е в отпуск по болест. Тъй като не е бил продължен, срокът на договора му с EMEA е изтекъл на 15 октомври 2006 г.

6 На 17 февруари 2006 г. г-н M иска да бъде сформирана комисия по инвалидност, което EMEA му отказва с писмо от 31 март 2006 г. На 3 юли 2006 г. г-н M. подава жалба по административен ред срещу този отказ, която е отхвърлена с решението от 25 октомври 2006 г.

7 Междувременно на 8 август 2006 г. г-н M. прави ново искане за сформиране на комисия по инвалидност, като прилага към него медицинско заключение от доктор W.

8 С писмо от 21 ноември 2006 г. г-н M иска от EMEA да уточни дали решението от 25 октомври 2006 г., с което е потвърдено решението да не бъде сезирана комисията по инвалидност, представлява отхвърляне на искането от 8 август 2006 г.

9 С писмо от 29 ноември 2006 г. EMEA уведомява г-н M., че в решението от 25 октомври 2006 г. правилно е приела, че искането от 8 август 2006 г. не може да се разглежда като ново искане по смисъла на член 59, параграф 4 от Правилника за длъжностните лица на Европейските общности и следователно то трябва да бъде отхвърлено поради изложените в посоченото решение причини.

10 С писмо от 25 януари 2007 г. г-н М. подава жалба по административен ред, с която иска оттегляне на решението от 25 октомври 2006 г. в частта, с която е отхвърлено искането му от 8 август 2006 г. Освен това на следващия ден той изпраща до ЕМЕА искане за обезщетение за претърпените от него имуществени и неимуществени вреди.

11 С писмо на ЕМЕА от 31 януари 2007 г. тази жалба и това искане са отхвърлени.

12 На 19 март 2007 г. г-н М. подава жалба до Съда на публичната служба с която иска, от една страна, отмяна на решението от 25 октомври 2006 г., и от друга страна, ЕМЕА да бъде осъдена да заплати сумата от 100 000 EUR като обезщетение за претърпени вреди и пропуснати ползи поради нарушения при изпълнението на служебни задължения.

13 С отделна молба ЕМЕА повдигна възражение за недопустимост на посочената жалба на основание член 114, параграф 1 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд, приложим mutatis mutandis към Съда на публичната служба по силата на член 3, параграф 4 от Решение 2004/752/ЕО, Евратом на Съвета от 2 ноември 2004 година за създаване на Съда на публичната служба (ОВ L 333, стр. 7; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 5, стр. 142) до влизането в сила на Процедурния правилник на този съд, настъпило на 1 ноември 2007 г.

14 С посоченото по-горе определение по дело М/ЕМЕА, постановено на основание посочения член 114, Съдът на публичната служба, без да започне устната фаза на производството и без да съедини разглеждането на възражението за недопустимост и на спора по съществото, отхвърля изцяло жалбата като недопустима.

15 Що се отнася до искането за отмяна на решението от 25 октомври 2006 г., доколкото с него е отхвърлено искането на г-н М. от 8 август 2006 г., Съдът на публичната служба счита, че то е недопустимо, като се мотивира с това, че посоченото решение трябва да се разглежда като изцяло потвърждаващо решението, съдържащо се в писмото на ЕМЕА от 31 март 2006 г., и че по отношение на искането за отмяна на това решение с Определение на Съда на

публичната служба от 20 април 2007 г. по дело L/EMEA (F-13/07, все още непубликувано в Сборника) вече е постановено, че то е недопустимо поради просрочие на предварителната жалба по административен ред.

16 Искането за обезщетение също е отхвърлено като недопустимо именно поради съществуващата тясна връзка между него и разгледаното по-рано искане за отмяна.

Жалбата до Първоинстанционния съд и Решението от 6 май 2009 г.

17 Със своята жалба срещу посоченото по-горе определение по дело M/EMEA г-н M. иска от Първоинстанционния съд не само да отмени това определение, но също и да постанови решение по съществото на спора. От своя страна EMEA прави искане за отхвърляне на тази жалба като явно неоснователна, ограничавайки доводите си до недопустимостта на жалбата на г-н M.

18 След като уважава искането на г-н M. да бъде изслушан в устната фаза на производството, с Решението от 6 май 2009 г. Първоинстанционният съд отменя посоченото по-горе определение по дело M/EMEA, считайки, че същото е опорочено от грешка при прилагане на правото, тъй като в него се приема, че искането за отмяна и искането за обезщетение на г-н M. са недопустими.

19 След като приема, че по смисъла на член 13, параграф 1 от приложението към Статута на Съда фазата на производството позволява това, Първоинстанционният съд решава сам спора. Той приема, че искането за отмяна е допустимо и основателно и отменя решението от 25 октомври 2006 г. Той приема също, че искането на г-н M за обезщетение е допустимо и осъжда EMEA да заплати 3 000 EUR като обезщетение за претърпените от него неимуществени вреди.

20 В това отношение Първоинстанционният съд отбелязва в точка 100 от Решението от 6 май 2009 г., че в жалбата си до Съда на публичната служба г-н М. е изтъкнал, че поддържайки отказа си да започне процедурата за установяване на инвалидност, EMEA го е поставила в положение на притеснение и несигурност. В точка 104 от посоченото Решение Първоинстанционният съд приема, че в конкретния случай г-н М. е претърпял неимуществени вреди, за които не може да бъде изцяло обезщетен чрез отмяната на решението от 25 октомври 2006 г.

Производство пред Съда

21 В резултат на предложението на първия генерален адвокат за преразглеждане на Решението от 6 май 2009 г. специалният състав по член 123б от Процедурния правилник на Съда с Решение от 24 юни 2009 г. (C-197/09 RX, Сборник, стр. I-12033, наричано по-нататък „Решение на Съда от 24 юни 2009 г.“) решава, че следва да пристъпи към преразглеждане на това решение и че преразглеждането ще се отнася до въпроса дали Решението от 6 май 2009 г. засяга единството или целостта на правото на Общността, доколкото в това решение Първоинстанционният съд, като разгледала жалбата юрисдикция, възприема тълкуване на понятието „когато фазата на производството позволява“ по делото да бъде постановено решение по смисъла на член 61 от Статута на Съда и на член 13, параграф 1 от приложението към този статут, което му позволява да се самосезира с разглеждането на делото и да се произнесе по същество, независимо че жалбата, с която е сезиран, се отнася до начина, по който пред първата инстанция е било разгледано възражение за недопустимост, и че по аспекта на спора, с чието разглеждане се е самосезирал, не е било проведено каквото и да е обсъждане при условията на състезателното начало нито пред него, нито пред Съда на публичната служба като първоинстанционна юрисдикция.

22 Всъщност Първоинстанционният съд по същество е уважил частично искането за обезщетение за твърдените от г-н М. вреди, въпреки че, от една страна, искането в хода на производството пред Съда на публичната служба не е позволило провеждането на писмено или устно обсъждане по същество пред тази юрисдикция при условията на състезателното начало, и от друга страна, въпреки че не личи такова обсъждане да е било проведено пред Първоинстанционния съд. Така съществувала сериозна опасност от засягане на единството или целостта на правото на Общността, доколкото Решението от 6 май 2009 г. се произнасяло по същество по искането за обезщетение за твърдените от г-н М. неимуществени вреди.

23 Що се отнася до предмета на преразглеждането, Решението на Съда от 24 юни 2009 г. отбелязва три по-конкретни въпроса, които следва да бъдат разгледани. Първият е как трябва да се разбира изразът „когато фазата на производството позволява“ по делото да бъде постановено решение по смисъла на член 61 от Статута на Съда и на член 13, параграф 1 от приложението към този статут, когато пред първоинстанционната юрисдикция, в случая пред Съда на публичната служба, ответникът иска тя да се произнесе по възражение за недопустимост, без да засяга същността на спора, и разглежданата жалбата юрисдикция, в случая Първоинстанционния съд, отменя определението на първоинстанционната юрисдикция, с което е уважено посоченото възражение за недопустимост.

24 Вторият въпрос е дали представлява нарушение на свързаните с правото на справедлив процес изисквания, и по-конкретно на изискването за зачитане на правото на защита обстоятелството, че след като е отменила посоченото определение и е приела, че жалбата, и по-специално искането за обезщетение, на което се основава същата, са допустими, юрисдикцията, разгледала жалбата, в случая Първоинстанционният съд, се е произнесла по същество по искане за обезщетение за твърдени от жалбоподателя неимуществени вреди, въпреки че пред първоинстанционната юрисдикция, в случая пред Съда на публичната служба, по този въпрос не е проведено никакво обсъждане, писмено или устно, при условията на състезателното начало, и че не личи такова обсъждане да е било проведено пред юрисдикцията, разгледала жалбата.

25 При положение че има основание да се приеме, че Решението от 6 май 2009 г. нарушава член 61 от Статута на Съда, както и член 13, параграф 1 от приложението към този статут и/или свързаните с правото на справедлив процес изисквания, и по-конкретно изискването за зачитане на правото на защита, ще трябва да се изследва дали, и ако това е така, в каква степен посоченото решение засяга единството или целостта на правото на Съюза.

По въпросите, които са предмет на преразглеждане

26 В самото начало следва да се отбележи, че от Решението на Съда от 24 юни 2009 г., и по-конкретно от точки 17 и 20 от него е видно, че преразглеждането се отнася единствено до осъждането на ЕМЕА да заплати на жалбоподателя 3 000 eur като обезщетение за твърдените неимуществени вреди. Обратно, отмяната на

решението от 25 октомври 2006 г. и отхвърлянето на жалбата в останалата част не са предмет на разглеждане в настоящото производство. Това производство за преразглеждане представлява производство за обективен контрол, което по никакъв начин не зависи от инициативата на страните.

27 В писменото си становище, представено пред Съда, г-н М. твърди, че Първоинстанционният съд е приложил правилно понятието „когато фазата на производството позволява“ по делото да бъде постановено решение и нито е засегнал единството или целостта на правото на Общността, нито е нарушил правото на защита и принципа на състезателното начало. Обратно, всички останали заинтересовани лица, представили становища пред Съда, по същество предлагат да бъде даден утвърдителен отговор на главния въпрос, повдигнат с Решението на Съда от 24 юни 2009 г.

По понятието „когато фазата на производството позволява“ по делото да бъде постановено решение

28 Следва да се разгледа въпросът дали и в каква степен фазата на производството позволява по делото да бъде постановено решение от юрисдикцията, която разглежда жалбата, когато първоинстанционната юрисдикция е уважила повдигнатото от ответника възражение за недопустимост, без да пристъпва към разглеждане на делото по същество и когато подадената срещу това решение жалба се окаже основателна.

29 От постоянната практика на Съда следва, че по принцип фазата на производството не позволява Първоинстанционният съд да постанови решение по жалба, когато той я е отхвърлил като недопустима, уважавайки по този начин възражение за недопустимост, без да го присъедини към разглеждане на спора по същество (вж. Решение от 16 юни 1994 г. по дело SFEI и др./Комисия, C-39/93 P, Recueil, стр. I-2681, точка 38, Решение от 10 януари 2002 г. по дело Plant и др./Комисия и South Wales Small Mines, C-480/99 P, Recueil, стр. I-265, точка 57, Решение от 15 май 2003 г. по дело Pitsiorlas/Съвет и ЕЦБ, C-193/01 P, Recueil, стр. I-4837, точка 32, Решение от 18 януари 2007 г. по дело PKK и KNK/Съвет, C-229/05 P, Сборник, стр. I-439, точки 91 и 123, Решение от 17 юли 2008 г. по дело Athinaïki Techniki/Комисия, C-521/06 P, Сборник, стр. I-5829, точка 66, както и Решение от 9 юли 2009 г. по дело 3F/Комисия, C-319/07 P, Сборник, стр. I-5963, точка 98).

30 При определени условия обаче е възможно да бъде произнесено решение по същество на жалбата, въпреки че първоинстанционното производство е било ограничено до възражение за недопустимост, което Първоинстанционният съд е уважил. Това може да бъде така, от една страна, когато отмяната на обжалваното решение или определение предполага по необходимост някакво разрешение по съществото на разглеждания иск или жалба (вж. в този смисъл Решение от 25 май 2000 г. по дело Ca' Pasta/Комисия, C-359/98 P, Recueil, стр. I-3977, точки 32—36 и 39) или, от друга страна, когато разглеждането на жалба за отмяна по същество се основава на разменени между страните доводи в рамките на производството по обжалване в резултат от изложените разсъждения от страна на първоинстанционната юрисдикция (вж. в този смисъл Решение от 11 януари 2001 г. по дело Gevaert/Комисия, C-389/98 P, Recueil, стр. I-65, точки 27—30, 34, 35 и 52—58, както и Решение по дело Martínez del Peral Cagigal/Комисия, C-459/98 P, Recueil, стр. I-135, точки 29, 34 и 48—54).

31 В случая обаче не са налице такива особени обстоятелства, позволяващи самият Първоинстанционен съд да се произнесе по същество по искането за присъждане на обезщетение за твърдените неимуществени вреди.

32 На първо място, правото да се получи обезщетение за неимуществените вреди, които се твърди, че са понесени, не произтича пряко от неправомерността на обжалваното определение, а още по-малко от неправомерността на спорния акт. Действително, от една страна, главните аспекти от анализа на основателността на искането за обезщетение по същество не са еднакви с главните аспекти от анализа дали е налице грешка при прилагане на правото, опорочаваща посоченото по-горе определение по дело M/EMEA, и дали е допустима жалбата, а от друга страна, както напомня Първоинстанционният съд в точка 103 от Решението от 6 май 2009 г., сама по себе си отмяната на този акт може да представлява подходящо обезщетение за посочените неимуществени вреди.

33 На второ място, основателността на искането за обезщетение нито е разисквана в хода на производството пред Съда на публичната служба, нито е обект на преценка от него в посоченото по-горе Определение по дело M/EMEA, тъй като той се произнася само по възражението за недопустимост.

34 При това положение, като се е произнесъл по искането за обезщетение на твърдените от г-н М. неимуществени вреди, Първоинстанционният съд не се е съобразил с практиката на Съда относно необходимите условия, за да може да се счита, че фазата на производството позволява по делото да бъде постановено решение по смисъла на член 61 от Статута на Съда, когато пред първоинстанционната юрисдикция ответникът иска от нея да се произнесе по възражение за недопустимост, без да разглежда спора по същество, а тази юрисдикция уважава посоченото възражение за недопустимост.

35 Безспорно текстът на член 13, параграф 1 от приложението към Статута на Съда, който урежда решението на Първоинстанционния съд в случай на основателна жалба, не е напълно идентичен с този на член 61, първа алинея от посочения статут — съответната разпоредба за Съда. Когато става въпрос за процесуално положение като разглежданото в настоящия случай обаче, понятието „когато фазата на производството позволява“ по делото да бъде постановено решение трябва да се тълкува по един и същ начин във връзка с прилагането на посочените разпоредби независимо от обстоятелството, че за разлика от член 13, параграф 1, посоченият член 61 признава на Съда право на преценка, ако фазата на производството позволява по делото да бъде постановено решение, и му дава право да върне делото на първоинстанционната юрисдикция.

36 Действително от постоянната съдебна практика следва, че в хипотезата, сравнима с тази, която характеризира настоящото дело, при която се оказва, че първоинстанционната юрисдикция неправилно отхвърля жалбата като недопустима, уважавайки възражение за недопустимост, без да го присъедини за разглеждане със съществото на спора, Съдът се ограничава до констатацията, че фазата на производството не позволява по делото да бъде постановено решение по същество, и връща делото за ново разглеждане на посочената юрисдикция, без да използва каквото и да е право на преценка в това отношение (вж. в този смисъл посочените по-горе Решение по дело SFEI и др./Комисия, точка 38, Решение по дело Plant и др./Комисия и South Wales Small Mines, точка 57, Решение по дело Pitsiorlas/Съвет и ЕЦБ, точка 32, Решение по дело РКК и KNK/Съвет, точки 91 и 123, Решение по дело Athinaïki Techniki/Комисия, точка 66, както и Решение по дело 3F/Комисия, точка 98).

37 От изложеното по-горе следва, че Първоинстанционният съд е тълкувал неправилно понятието „когато фазата на производството позволява“ по делото да бъде постановено решение по смисъла на член 61, първа алинея от Статута на Съда и на член 13, параграф 1 от приложението към този статут и е нарушил втората от тези разпоредби, като е приел, че в настоящия случай фазата на производството позволява по делото да бъде постановено решение относно искането за обезщетение за твърдените от г-н М. неимуществени вреди.

По свързаните с правото на справедлив процес изисквания, и по-конкретно за зачитане на правото на защита

38 Трябва да се изследва дали, като се е произнесъл по същество по искането за обезщетение за твърдените от жалбоподателя неимуществени вреди, Първоинстанционният съд е нарушил свързаните с правото на справедлив процес изисквания, и по-конкретно за зачитане на правото на защита, и то независимо от установената в точка 37 от настоящото решение грешка при прилагане на правото.

39 Според практиката на Съда правото на защита заема важно място в организацията и в развитието на един справедлив процес (вж. в този смисъл Решение от 21 септември 2000 г. по дело Mediocurso/Комисия, C-462/98 P, Recueil, стр. I-7183, точка 36, Решение от 8 май 2008 г. по дело Weiss und Partner, C-14/07, Сборник, стр. I-3367, точка 47, както и Решение от 2 април 2009 г. по дело Gambazzi, C-394/07, Сборник, стр. I-2563, точка 28).

40 Правото на защита включва принципа на състезателното начало (вж. Решение от 10 юли 2008 г. по дело Bertelsmann и Sony Corporation of America/Impala, C-413/06 P, Сборник, стр. I-4951, точка 61, както и Решение от 2 декември 2009 г. по дело Комисия/Ирландия и др. C-89/08 P, Сборник, стр. I-11245, точка 50).

41 Този принцип се прилага по отношение на всяко производство, което може да приключи с решение на институция на Общността, засягащо чувствително интересите на дадено лице (вж. Решение от 10 юли 2001 г. по дело Ismeri Europa/Сметна палата, C-315/99 P, Recueil, стр. I-5281, точка 28, както и Решение по дело Комисия/Ирландия и др. посочено по-горе, точка 50). Като общо правило той включва правото за страните по даден процес да бъдат в състояние да изложат становище по фактите и документите, на които ще бъде основано съдебното решение, както и да оспорват представените пред съда доказателства и становища, и повдигнатите служебно от съда правни основания, на които той възнамерява да основе решението си (вж. в този смисъл Решение по дело Комисия/Ирландия и др., посочено по-горе, точки 52 и 55). Наистина, за да бъдат спазени свързаните с правото на справедлив процес изисквания, е важно страните да могат да разискват при условията на състезателност както относно фактическите, така и относно правните обстоятелства, които имат решаващо значение за изхода на производството (вж. посоченото по-горе Решение по дело Комисия/Ирландия и др., точка 56).

42 Юрисдикциите на Общността следят пред тях да се спазва и самите те да спазват принципа на състезателното начало (вж. Решение по дело Комисия/Ирландия и др., посочено по-горе, точки 51 и 54). От него трябва да може да се ползва независимо от правното си качество всяка страна в процес, с който е сезирана юрисдикция на Общността. Следователно институциите на Общността също могат да се позовават на него, когато са страни в такъв процес (вж. Решение по дело Комисия/Ирландия и др., посочено по-горе, точка 53).

43 Ето защо трябва да се изследва дали в настоящия случай в хода на производството ЕМЕА се е ползвала или не от възможността да представи становището си относно основателността на искането за обезщетение на г-н М.

44 Следва в това отношение да се отбележи, че спорът пред Съда на публичната служба и направената от него преценка са насочени изключително към допустимостта на подадената от г-н М. жалба и на исканията, на които се основава тя, тъй като този съд уважава повдигнатото от ЕМЕА в съответствие с член 114 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд възражение за недопустимост, без да пристъпи към разглеждане на делото по същество и без да започва устната фаза на производството.

45 Наред с това от депозираните от страните писмени становища в рамките на производството по обжалване пред Първоинстанционния съд не се установява ЕМЕА да е взела становище по основателността на искането за обезщетение на г-н М. Освен това нито в протокола за проведеното от Първоинстанционния съд на 23 януари 2009 г. съдебно заседание, нито в Решението от 6 май 2009 г. се съдържат данни, че въпросите за съществуването на правото г-н М. да получи обезщетение за неимуществени вреди и за точния обем на това право са били разисквани по време на това заседание.

46 Освен това Първоинстанционният съд не само е извършил подмяна на мотивите но, като е осъдил ЕМЕА да заплати обезщетение, е променил изхода на производството по обжалване във вреда на ответника.

47 Следователно, на първо място, се поставя въпросът дали е възможно да бъде вменена на ЕМЕА вината за това отсъствие на взето становище и на провеждане на разисквания при спазване на състезателното начало по посоченото искане с мотива, че тя е решила по собствено желание да ограничи защитата си в двете производства единствено до въпросите за допустимостта и по този начин се е отказала доброволно да защитава интересите си по същество.

48 Възражението за недопустимост, уредено както в член 91 от Процедурния правилник на Съда, така и в член 114 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд като искане в хода на производството, позволява по съображения за процесуална икономия в една първа фаза устните състезания да се ограничат и да се разгледа само въпросът дали съответната жалба или иск са допустими. Ето защо това искане в хода на производството позволява да се избегне писмените становища на страните, както и изследването на съда да третират делото по същество, въпреки че жалбата е недопустима.

49 Обратно, ако жалбата се приемат за допустими при отхвърлянето на възражението за недопустимост или ако разглеждането на това възражение бъде съединено с разглеждането по същество, в една втора фаза трябва да се проведат устни състезания по съществото на жалбата или иска. Действително посочените по-горе разпоредби предвиждат изрично, че председателят определя нови срокове по отношение на развитието на производството, ако искането за произнасяне по възражение за недопустимост бъде отхвърлено или съединено с разглеждането по същество.

50 Следователно би противоречало на разума на правната уредба на възражението за недопустимост да бъде задължен ответник, който подвига такова възражение, да представи от съображения за предпазливост едновременно или, когато е спечелил делото пред първата инстанция, в писмения си отговор на жалбата, доводите си по съществото на спора.

51 При това положение ЕМЕА не може да бъде упреквана, че по свое желание се е отказала да изтъкне доводите си във връзка с основателността на искането за обезщетение.

52 На второ място, се поставя въпросът дали възприетият от Първоинстанционния съд подход може да бъде приет за законосъобразен, като се поддържа, че дори при липса на разглежданата нередовност производството не би могло да приключи по друг начин, така че нарушаването на принципа на състезателното начало да не повлияе на съдържанието на Решението от 6 май 2009 г. и да не засегне интересите на ЕМЕА (вж. в този смисъл Решение по дело Ismeri Europa/Сметна палата, посочено по-горе, точки 33—35, Решение от 24 септември 2002 г. по дело Falck и Acciaierie di Bolzano/Комисия, C-74/00 P и C-75/00 P, Recueil, стр. I-7869, точка 70, както и Решение по дело Комисия/Ирландия и др., посочено по-горе, точка 61).

53 Според анализа на Първоинстанционния съд Решението от 25 октомври 2006 г. е причинило на г-н M. неимуществени вреди, които не могат да бъдат изцяло поправени с отмяната на това решение, поради което следвало да му бъде присъдено обезщетение от 3 000 EUR, сума определена по справедливост (вж. в този смисъл по-специално Решение на Съда от 1 март 1962 г. по дело De Bruyn/Assemblée, 25/60, Recueil, стр. 39, 60, Решение на Съда от 13 април 1978 г. по дело Mollet/Комисия, 75/77, Recueil, стр. 897, точка 29 и Решение на Съда от 21 февруари 2008 г. по дело Комисия/Girardot, C-348/06 P, Сборник, стр. I-833, точка 58, както и Решение на Първоинстанционния съд от 24 септември 2008 г. по дело M/Омбудсман, T-412/05, точка 158). От това следва, че този анализ е резултат от истинска преценка, която е могла да даде основание за оспорване.

54 Ето защо не би могло да се изключи, че преценката на Първоинстанционния съд е могла да бъде различна, ако той беше дал възможност на ЕМЕА да представи становището си по искането за обезщетение, и следователно че спазването на принципа на състезателното начало би могло да повлияе на съдържанието на Решението от 6 май 2009 г.

55 На трето и последно място, възприетият от Първоинстанционния съд подход, обратно на изложеното от г-н M. в писменото му становище, не би могъл да се обоснове и с правото на този съд на пълен съдебен контрол, уредено в член 91, параграф 1 от Правилника за длъжностните лица по спорове с имуществен характер между Европейските общности и някое от лицата, посочени в този правилник.

56 Според практиката на Съда тази компетентност възлага на общностния съд задачата да решава изцяло отнесените пред него спорове (Вж. Решение от 18 декември 2007 г. по дело Weißenfels/Парламент, C-135/06 P, Сборник, стр. I-12041, точка 67). Тя му позволява, дори при липса на редовно формулирано искане в този смисъл, не само да отмени, но и ако има основание за това, да осъди служебно ответника да заплати обезщетение за причинените от нарушение при изпълнението на служебните му задължения морални вреди (вж. в този смисъл Решение от 16 декември 1960 г. по дело Fiddelaar/Комисия, 44/59, Recueil, стр. 1077, 1093, Решение от 9 юли 1970 г. по дело Fiehn/ Комисия, 23/69, Recueil, стр. 547, точка 17, както и Решение от 27 октомври 1987 г. по дело Houyoux и Guery/Комисия, 176/86 и 177/86, Recueil, стр. 4333, точка 16).

57 Все пак общностният съд по принцип не може да основе решението си на правно основание, което е разгледал служебно, дори ако то е абсолютна процесуална предпоставка, без предварително да покани страните да представят становищата си по това правно основание (вж. Решение по дело Комисия/Ирландия и др., посочено по-горе, точка 57).

58 Следователно не може да се счита, че правото на пълен съдебен контрол, предоставено на общностните юрисдикции при решаване на имуществените спорове между институциите на Общността и техните служители, предоставя на тези юрисдикции правото да не спазват по отношение на тези спорове процесуалните норми, свързани с принципа на състезателното начало, особено в положение като разглежданото в настоящия случай. Уместно е освен това да се подчертае, че по това дело Първоинстанционният съд не обосновава действията си с това свое право.

59 От изложеното по-горе следва, че в настоящия случай Първоинстанционният съд не е дал възможност на ЕМЕА да изложи ефективно своята гледна точка по основателността на искането за обезщетение и следователно е нарушил принципа на състезателното начало, който произтича от свързаните с правото на справедлив процес изисквания.

По съществуването на засягане на единството и целостта на правото на Общността

60 Като се има предвид, от една страна, че в Решението от 6 май 2009 г. Първоинстанционният съд тълкува неправилно понятието „когато фазата на производството позволява“ по делото да бъде постановено решение по смисъла на член 61, първа алинея от Статута на Съда и на член 13, параграф 1 от приложението към този статут, и следователно нарушава втората от тези разпоредби, като приема, че фазата на производството позволява по делото да бъде постановено решение по всички въпроси, и от друга страна, че е нарушил свързаните с правото на справедлив процес изисквания, съгласно Решението на Съда от 24 юни 2009 г. следва да се провери дали и, ако това е така, в каква степен, Решението от 6 май 2009 г. засяга единството и целостта на правото на Общността.

61 В това отношение следва да бъдат взети предвид изложените по-долу аспекти.

62 На първо място, Решението от 6 май 2009 г. представлява първото решение на Първоинстанционния съд, с което той установява, че жалба срещу определение на Съда на публичната служба, с което същият е уважил възражение за недопустимост, без да проведе устни състезания по съществото на спора, е основателна. Следователно то може да бъде прецедент при решаването на бъдещи дела.

63 На второ място, както беше отбелязано в точки 29, 34 и 36 от настоящото решение, Първоинстанционният съд не се е съобразил с постоянната практика на Съда относно понятието „когато фазата на производството позволява“ по делото да бъде постановено решение.

64 На трето място, грешките на Първоинстанционния съд се отнасят до две процесуални норми, които не са единствено от областта на правото на публичната служба, а са приложими независимо от разглежданата материя.

65 На четвърто и последно място, нормите, които Първоинстанционният съд не е спазил, заемат важно място в правния ред на Общността. По-конкретно Статутът на Съда и приложението към него са част от първичното право.

66 С оглед на тези обстоятелства, разгледани в тяхната съвкупност, следва да се приеме, че Решението от 6 май 2009 г. засяга единството и целостта на правото на Съюза, тъй като Първоинстанционният съд, като разгледала жалбата юрисдикция, е тълкувал понятието „когато фазата на производството позволява“ по делото да бъде постановено решение по смисъла на член 61 от Статута на Съда и на член 13, параграф 1 от приложението към този статут по начин, който му позволява да се самосезира с разглежданото дело, да постанови решение по същество по искането за обезщетение за твърдените неимуществени вреди и да осъди EMEA да заплати обезщетение в размер на 3 000 eur, независимо че жалбата, с която е бил сезиран, се отнася до начина, по който пред първата инстанция е било разгледано възражение за недопустимост, и че по аспекта на спора, с чието разглеждане се е самосезирал, не е било проведено каквото и да е обсъждане при условията на състезателното начало нито пред него, нито пред Съда на публичната служба като първоинстанционна юрисдикция.

67 При тези условия остава да се установи какви ще бъдат последиците от установеното засягане на единството и целостта на правото на Съюза.

68 Член 62б, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз гласи, че ако Съдът установи, че решението на Общия съд накърнява единството и целостта на правото на Съюза, той връща делото за преразглеждане на Общия съд, който е обвързан от възприетото от Съда по правните въпроси. Като връща делото, Съдът може да посочи и последиците на решението на Общия съд, които следва да се считат за окончателни по отношение на страните по спора. По изключение Съдът може сам да се произнесе с окончателно решение, ако предвид установеното в хода на преразглеждането разрешаването на спора зависи от установяването на фактите, върху които се основава решението на Общия съд.

69 От това следва, че Съдът не би могъл да се ограничи да установи засягането на целостта и единството на правото на Общността, без да направи съответните изводи от тази констатация по отношение на разглеждания спор. При това положение в настоящия случай следва да се отмени Решението от 6 май 2009 г., доколкото в точки 3 и 5 от диспозитива на това решение Първоинстанционният

съд е осъдил ЕМЕА да заплати на г-н М. обезщетение в размер на 3 000 eur, както и да заплати съдебните разноски в производството пред Съда на публичната служба и пред Първоинстанционния съд.

70 Като се има предвид, че засягането на единството и целостта на правото на Общността в настоящия случай е резултат от неправилно тълкуване на понятието „когато фазата на производството позволява“ по делото да бъде постановено решение и от нарушаването на принципа на състезателното начало, Съдът не може сам да произнесе окончателно решение по силата на последното изречение от първа алинея на член 62б от Статута на Съда.

71 Следователно относно искането за обезщетение за неимуществените вреди, които г-н М. твърди, че е понесъл, делото следва да се върне на Общия съд на Европейския съюз, за да бъде дадена възможност на ЕМЕА да изтъкне доводите си относно основателността на това искане.

По съдебните разноски

72 Съгласно член 123д, последна алинея от Процедурния правилник на Съда, когато решение на Първоинстанционния съд, което е предмет на преразглеждане, е постановено съгласно член 225, параграф 2 ЕО, Съдът се произнася по съдебните разноски.

73 Тъй като няма специални норми, уреждащи разпределянето на съдебните разноски при преразглеждане, следва да се приеме, че посочените в член 23 от Статута на Съда на Европейския съюз заинтересовани лица, както и страните в производството пред Първоинстанционния съд, представили писмени становища или възражения по въпросите, които са предмет на преразглеждането, трябва да понесат направените от тях съдебни разноски, свързани с производството по преразглеждане.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

1) **Решението на Първоинстанционния съд на Европейските общности (състав по жалбите) от 6 май 2009 г. по дело M/EMEA (T-12/08 P) засяга единството и целостта на правото на Общността, тъй като Първоинстанционният съд, като разгледала жалбата юрисдикция, тълкува понятието „когато фазата на производството позволява“ по делото да бъде постановено решение по смисъла на член 61 от Статута на Съда и на член 13, параграф 1 от приложението към този статут по начин, който му позволява да се самосезира с разглежданото дело, да постанови решение по същество по искането за обезщетяване на твърдените неимуществени вреди и да осъди Европейската агенция по лекарствата (EMEA) да заплати обезщетение в размер на 3 000 EUR, независимо че жалбата, с която е сезиран, се отнася до начина, по който пред първата инстанция е било разгледано възражение за недопустимост, и че по аспекта на спора, с чието разглеждане се е самосезирал, не е било проведено каквото и да е обсъждане при условията на състезателното начало нито пред него, нито пред Съда на публичната служба на Европейския съюз като първоинстанционна юрисдикция.**

2) **Отменя точки 3 и 5 от диспозитива на Решението на Първоинстанционния съд на Европейските общности (състав по жалбите) от 6 май 2009 г. по дело M/EMEA (T-12/08 P).**

3) **Връща делото на Общия съд на Европейския съюз.**

4) **Г-н M, Европейската агенция по лекарствата, Италианската република, Република Полша, Европейският парламент, Съветът на Европейския съюз и Комисията понасят направените от тях съдебни разноски, свързани с производството по преразглеждане.**

Подписи